

ด่วนที่สุด

ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/ว ๒๒๓๖๔

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี และ นายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๓๓๑๘

ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดปัตตานีได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า กรมอนามัยได้ขอความร่วมมือให้ประสานงานกับจังหวัด ใช้กลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด หรือคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนและเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลโดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่องการจัดการสิ่งปฏิกูล ควบคุมการประกอบการขนถ่ายและกำจัดสิ่งปฏิกูล และจัดให้มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล เพื่อให้สิ่งปฏิกูลได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง และปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดปัตตานีจึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูล โดยการออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่องการจัดการสิ่งปฏิกูล ควบคุมการประกอบการขนถ่ายและกำจัดสิ่งปฏิกูล และจัดให้มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง และปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว รายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดปัตตานีทราบด้วยภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้จาก QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการด้วย

ขอแสดงความนับถือ
ว่าที่ร้อยตรี
(ตระกูล ไทธรรม)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๙๕๑๙ ต่อ ๑๐๙

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๖๕๘๑

☐ ผ.บ.ท.
☐ กง.มอ.
☒ กง.สส.
☐ กง.กม.
☐ กง.กง.

กรม 11.26

จก.กต
17/มก
27 ๑๑๖๗

สถ. ปี๒๕๖๓
รับที่ 10866
วันที่ 27 ๑๑ 2563
เวลา 14.11

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๒๐.๒/วพท๑๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๔/๖๖๒๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมอนามัยได้ขอความร่วมมือให้ประสานงานกับจังหวัด ใช้กลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด หรือคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุนและเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูล โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่องการจัดการสิ่งปฏิกูล ควบคุมการประกอบการขนถ่ายและกำจัดสิ่งปฏิกูล และจัดให้มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล เพื่อให้สิ่งปฏิกูลได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง และปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๐๖๖

กสว.

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๔/ ๖๖๒๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 50467
วันที่ 29 ก.ย. 2563
เวลา

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย สถานการณ์การจัดการสิ่งปฏิกูลของประเทศ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยการจัดการสิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน จะก่อให้เกิดปัญหาเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคได้ เช่น โรคพยาธิ โรคระบบทางเดินอาหาร เป็นต้น โดยสิ่งปฏิกูลอาจปนเปื้อนผ่านทางอาหารและน้ำ ปัจจุบันพบว่า การจัดการสิ่งปฏิกูลเป็นปัญหาต่อการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบทิ้งสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะหรือร่นา ปัญหาระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ไม่เพียงพอรองรับการจัดการสิ่งปฏิกูลได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ ปัญหาเรื่องสุขลักษณะของระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการแพร่กระจายเชื้อโรค การจัดการสิ่งปฏิกูลตั้งแต่ระบบการรองรับ การเก็บ การขน และการกำจัดสิ่งปฏิกูล หากมีการจัดการที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ จะควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยหรือไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชน รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย จากสถานการณ์การจัดการสิ่งปฏิกูลของประเทศ ประกอบกับภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๘ การจัดการสิ่งปฏิกูลถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งกลยุทธ์ที่ต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องควบคุมกำกับดูแลการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่น ถูกสุขลักษณะปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชน

ในการนี้ กรมอนามัย จึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานท่านประสานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ใช้กลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนและเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูล โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่องการจัดการสิ่งปฏิกูล ควบคุมการประกอบการการขนถ่ายและกำจัดสิ่งปฏิกูล และจัดให้มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล เพื่อให้สิ่งปฏิกูลได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กรมอนามัยได้จัดเตรียมคู่มือการจัดการสิ่งปฏิกูลสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

๑๕๖ ๕๖๐๗

(นายคณีย์ ชีวันดา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๑๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๐๐

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ 2388
วันที่ 29 ก.ย. 2563
เวลา

สถานการณ์การจัดการสิ่งปฏิภูลของประเทศ

1. สถานการณ์การสูบและขนสิ่งปฏิภูล

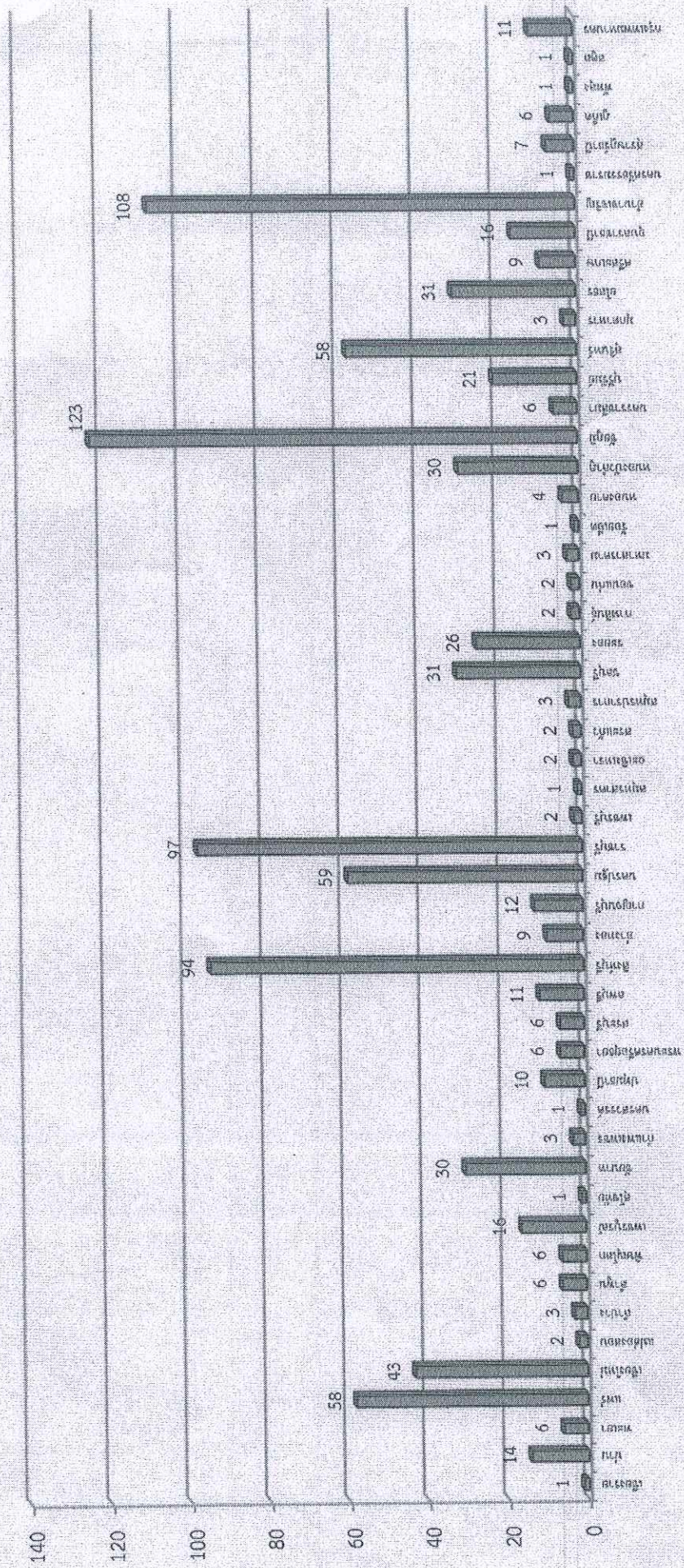
จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนรถสูบสิ่งปฏิภูลของประเทศไทย โดยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีจำนวนรถสูบสิ่งปฏิภูลที่ได้ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 1,005 คัน โดยสามารถจำแนกตามรายจังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลแสดงจำนวนรถสูบสิ่งปฏิภูล จำแนกตามรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรถสูบสิ่งปฏิภูล
1	เชียงราย	1
2	น่าน	14
3	พะเยา	6
4	แพร่	58
5	เชียงใหม่	43
6	แม่ฮ่องสอน	2
7	ลำปาง	3
8	ลำพูน	6
9	พิษณุโลก	6
10	เพชรบูรณ์	16
11	สุโขทัย	1
12	ชัยนาท	30
13	กำแพงเพชร	3
14	นครสวรรค์	1
15	ปทุมธานี	10
16	พระนครศรีอยุธยา	6
17	สระบุรี	6
18	ลพบุรี	11
19	สิงห์บุรี	94
20	อ่างทอง	9
21	กาญจนบุรี	12
22	นครปฐม	59
23	ราชบุรี	97
24	เพชรบุรี	2
25	สมุทรสาคร	1

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนรถสูบล้างปฏิภูม
26	ฉะเชิงเทรา	2
27	สระแก้ว	2
28	สมุทรปราการ	3
29	ชลบุรี	31
30	ระยอง	26
31	กาฬสินธุ์	2
32	ขอนแก่น	2
33	มหาสารคาม	3
34	ร้อยเอ็ด	1
35	หนองคาย	4
36	หนองบัวลำภู	30
37	ชัยภูมิ	123
38	นครราชสีมา	6
39	บุรีรัมย์	21
40	สุรินทร์	58
41	มุกดาหาร	3
42	ยโสธร	31
43	ศรีสะเกษ	9
44	อุบลราชธานี	16
45	อำนาจเจริญ	108
46	นครศรีธรรมราช	1
47	สุราษฎร์ธานี	7
48	ภูเก็ต	6
49	พัทลุง	1
50	สตูล	1
51	กรุงเทพมหานคร	11
รวม		1,005

แผนภูมิแสดงจำนวนรถยนต์สิ่งปฏิกูล จำแนกตามรายจังหวัด

2. สถานการณ์การกำจัดสิ่งปฏิกูล

จากข้อมูลการสำรวจสถานการณ์ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2563) พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล จำนวน 199 แห่ง โดยสามารถจำแนกตามรายจังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลแสดงจำนวนระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล จำแนกตามรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน อปท. ทั้งหมด	จำนวนระบบกำจัด สิ่งปฏิกูล	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานคร	1	1	100.00
2	กระบี่	61	1	1.64
3	กาญจนบุรี	121	0	0.00
4	กาฬสินธุ์	150	5	3.33
5	กำแพงเพชร	89	2	2.25
6	ขอนแก่น	224	7	3.13
7	จันทบุรี	81	4	4.94
8	ฉะเชิงเทรา	108	2	1.85
9	ชลบุรี	97	12	12.37
10	ชัยนาท	59	3	5.08
11	ชัยภูมิ	142	5	3.52
12	ชุมพร	78	0	0.00
13	เชียงราย	143	3	2.10
14	เชียงใหม่	210	2	0.95
15	ตรัง	99	2	2.02
16	ตราด	43	2	4.65
17	ตาก	68	1	1.47
18	นครนายก	45	1	2.22
19	นครปฐม	116	1	0.86
20	นครพนม	103	1	0.97
21	นครราชสีมา	333	2	0.60
22	นครศรีธรรมราช	184	2	1.09
23	นครสวรรค์	142	2	1.41
24	นนทบุรี	45	3	6.67
25	นราธิวาส	88	1	1.14
26	น่าน	99	0	0.00
27	บุรีรัมย์	208	1	0.48
28	บึงกาฬ	59	4	6.78
29	ปทุมธานี	64	5	7.81

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน อปท. ทั้งหมด	จำนวนระบบกำจัด สิ่งปฏิกูล	ร้อยละ
30	ประจวบคีรีขันธ์	60	1	1.67
31	ปราจีนบุรี	69	1	1.45
32	ปัตตานี	113	0	0.00
33	พระนครศรีอยุธยา	157	2	1.27
34	พังงา	51	3	5.88
35	พัทลุง	73	1	1.37
36	พิจิตร	101	2	1.98
37	พิษณุโลก	102	1	0.98
38	เพชรบุรี	84	3	3.57
39	เพชรบูรณ์	127	1	0.79
40	แพร่	83	0	0.00
41	พะเยา	71	1	1.41
42	ภูเก็ต	18	3	16.67
43	มหาสารคาม	142	6	4.23
44	แม่ฮ่องสอน	49	0	0.00
45	มุกดาหาร	54	2	3.70
46	ยะลา	63	0	0.00
47	ยโสธร	87	8	9.20
48	ร้อยเอ็ด	202	8	3.96
49	ระนอง	30	0	0.00
50	ระยอง	67	3	4.48
51	ราชบุรี	111	0	0.00
52	ลพบุรี	125	2	1.60
53	ลำปาง	102	1	0.98
54	ลำพูน	57	1	1.75
55	เลย	100	2	2.00
56	ศรีสะเกษ	216	3	1.39
57	สกลนคร	140	31	22.14
58	สงขลา	140	3	2.14
59	สตูล	41	0	0.00
60	สมุทรปราการ	48	0	0.00
61	สมุทรสงคราม	35	0	
62	สมุทรสาคร	37	0	
63	สระบุรี	108	4	
64	สระแก้ว	65		

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน อปท. ทั้งหมด	จำนวนระบบกำจัด สิ่งปฏิกูล	ร้อยละ
65	สุพรรณบุรี	126	2	1.59
66	สิงห์บุรี	41	1	2.44
67	สุโขทัย	90	1	1.11
68	สุราษฎร์ธานี	137	1	0.73
69	สุรินทร์	172	1	0.58
70	หนองคาย	67	3	4.48
71	หนองบัวลำภู	67	3	4.48
72	อ่างทอง	64	0	0.00
73	อุดรธานี	180	4	2.22
74	อุดรดิตถ์	79	2	2.53
75	อุทัยธานี	63	0	0.00
76	อุบลราชธานี	238	5	2.10
77	อำนาจเจริญ	63	4	6.35
รวม		7,774	199	

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล มีเพียง 199 แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ที่มีถึง 7,774 แห่ง (ข้อมูลสิงหาคม 2563) แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล มีสูงถึงร้อยละ 97.44 ทั้งนี้ ยังพบปัญหาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล แต่ไม่ได้มีการใช้งานเนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ระบบชำรุดเนื่องจากขาดการซ่อมบำรุง ไม่มีเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบในการควบคุมระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นต้น และพบว่ายังมีอีกหลายแห่ง ที่อยู่ในระหว่างการก่อสร้างระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ถือให้การจัดการสิ่งปฏิกูลเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นโดยตรง จากข้อมูลการสำรวจสถานการณ์ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล จำนวน 199 แห่ง โดยสามารถจำแนกตามระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแสดงในตารางที่ 3

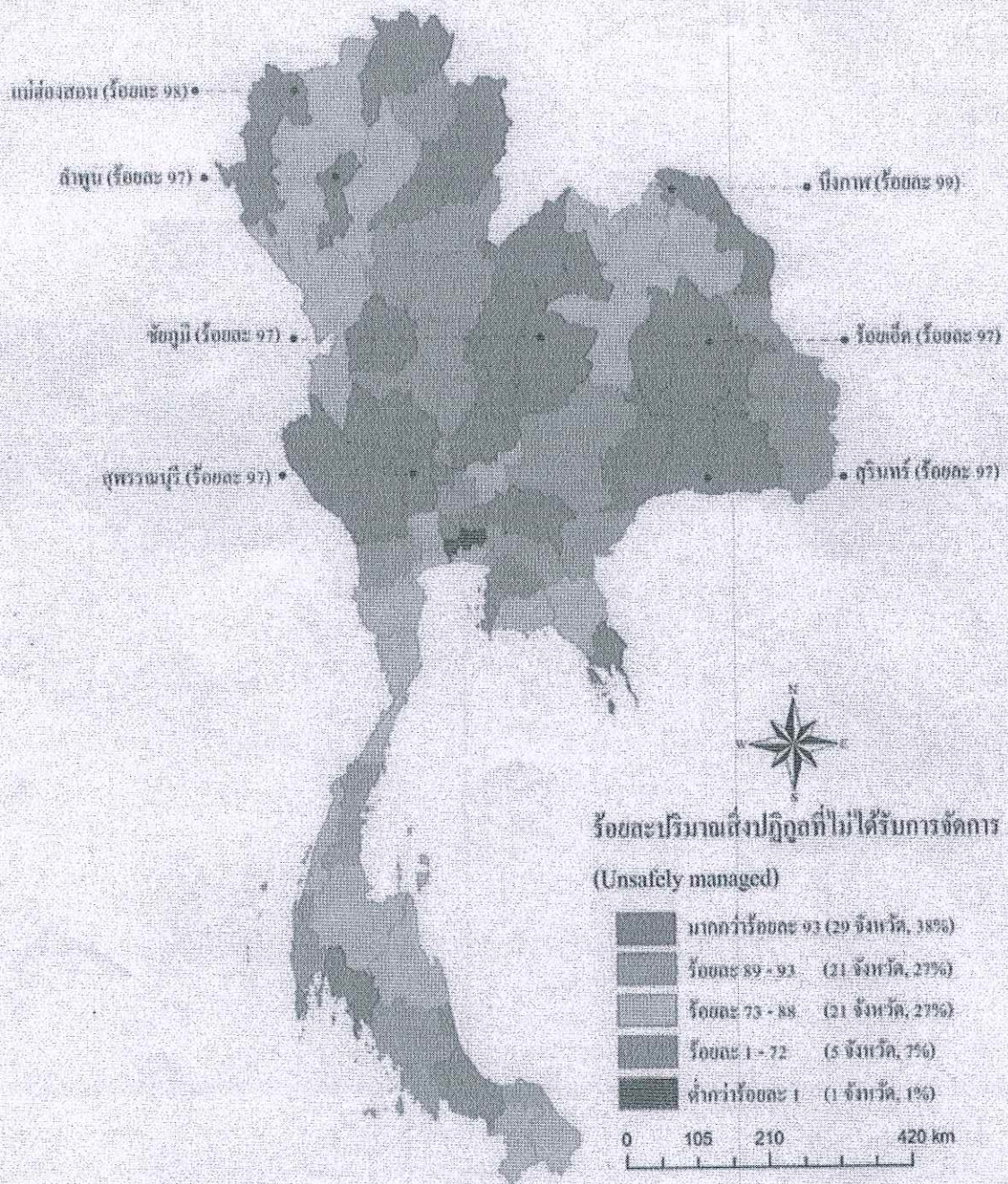
ตารางที่ 3 ข้อมูลแสดงจำนวนระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล จำแนกตามระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนทั้งหมด (แห่ง)	มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล (แห่ง)	คิดเป็นร้อยละ
เทศบาลนคร	30	17	56.67
เทศบาลเมือง	192	64	34.78
เทศบาลตำบล	2,247	89	3.98
อบต.	5,303	27	0.50
องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา)	2	2	100
รวม	7,774	199	2.56

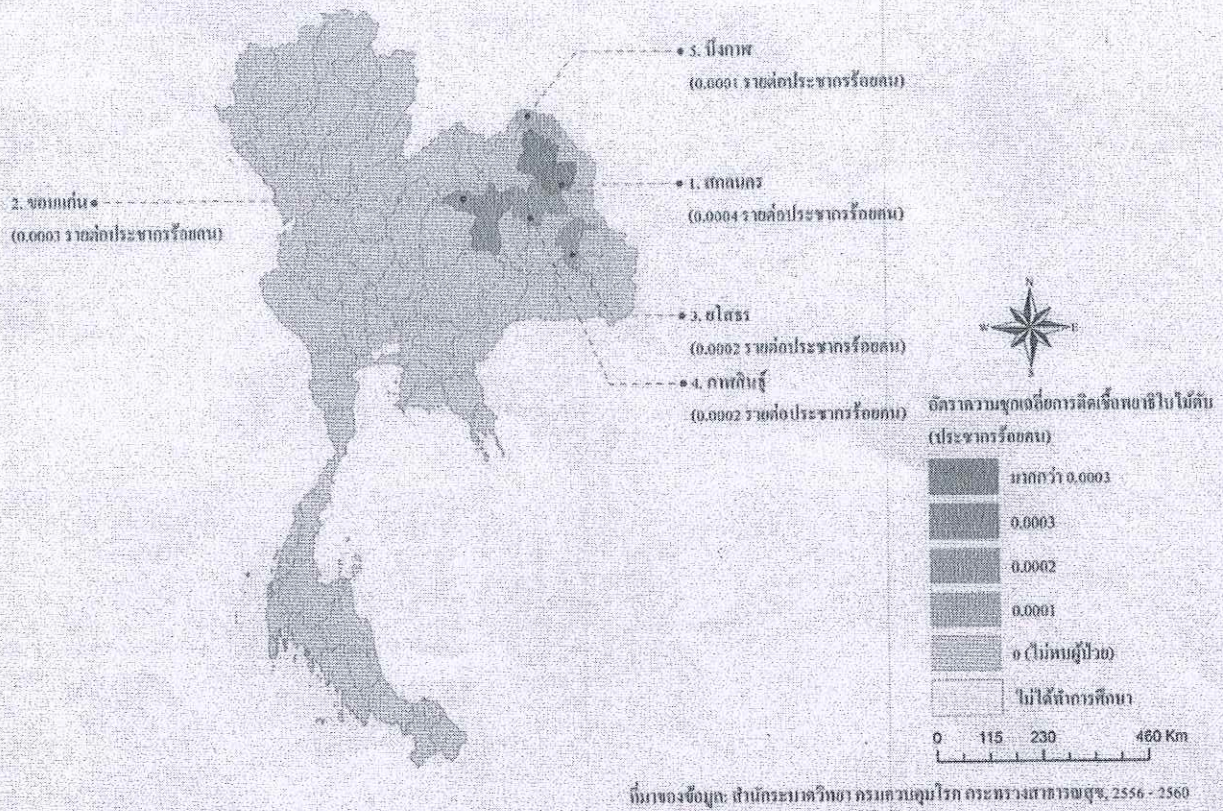
ที่มา : ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ณ วันที่ 6 สิงหาคม 2563

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนมากยังไม่มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเทศบาลนคร (ร้อยละ 56.67) รองลงมาด้วย ได้แก่ เทศบาลเมือง (ร้อยละ 34.78) เทศบาลตำบล (ร้อยละ 3.98) องค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 0.50) และองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (ร้อยละ 100) ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อความพร้อมในการก่อสร้างระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล

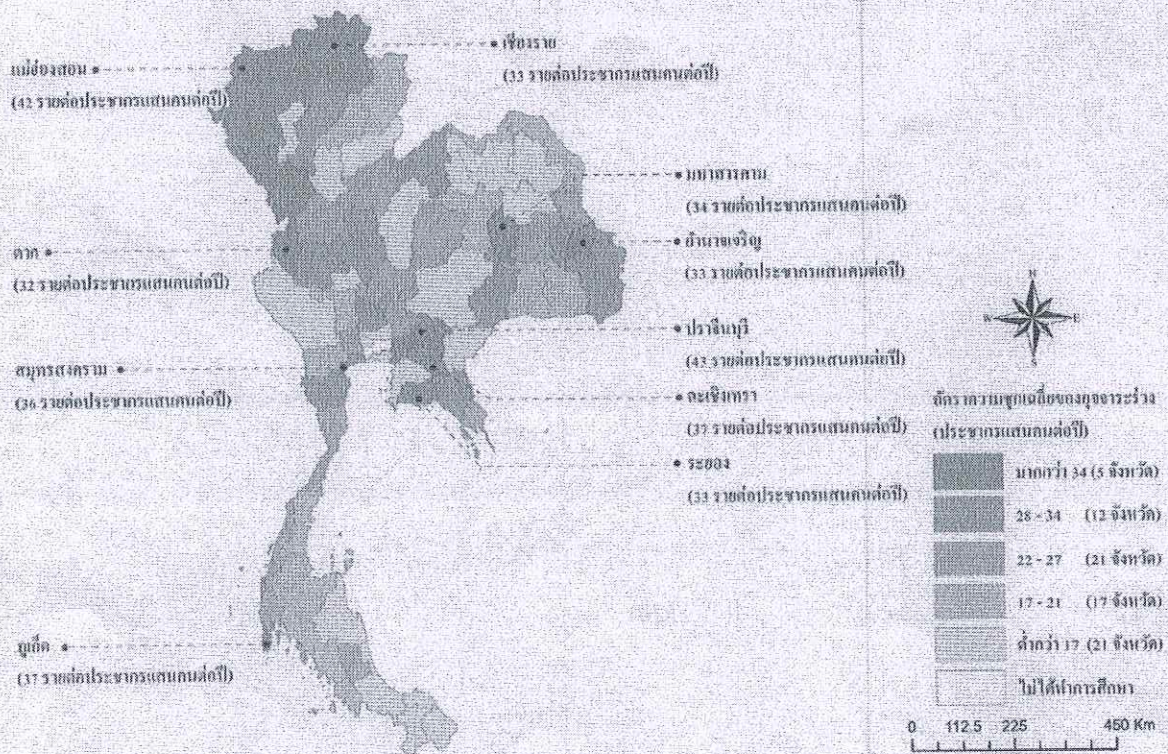
สถานการณ์การจัดการสิ่งปฏิกูลและการเกิดโรคมหาชิโบริบไม่ดับ และอูจจาระร่วง
ในประเทศไทย พ.ศ. 2556-2560

ร้อยละปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ไม่ได้รับการจัดการ (Unsafely managed) แต่ละจังหวัด

อัตราความชุกเฉลี่ยต่อร้อยละของการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในประเทศไทย พ.ศ. 2556-2560

อัตราความชุกเฉลี่ยของการเกิดอุจจาระร่วงในประเทศไทย พ.ศ. 2556-2560

จากแผนภาพร้อยละของจังหวัดที่ไม่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย มากกว่าร้อยละ 93 มี 29 จังหวัด (38%) ร้อยละ 89-93 มี 21 จังหวัด (27 %) ร้อยละ 73-88 มี 21 จังหวัด (27 %) ร้อยละ 1-72 มี 5 จังหวัด (7 %) ต่ำกว่าร้อยละ 1 มี 1 จังหวัด (1%)

จังหวัดที่มีปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ไม่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย (Unsafely managed) สูง จังหวัดนั้น จะมีอัตราการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับหรือการเกิดอุจจาระร่วงสูงตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น อัตราเฉลี่ยการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬสูงถึง 0.030 รายต่อประชากรแสนคนต่อปี และอัตราผู้ป่วยอุจจาระร่วงเฉลี่ยในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนสูงถึง 42 รายต่อประชากรแสนคนต่อปี สรุปได้ว่า การจัดการสิ่งปฏิกูลไม่ปลอดภัย (Unsafely managed) มากในภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับอัตราความชุกของพยาธิใบไม้ในตับและอุจจาระร่วงและกรณีท้องครกครองสาวท้องถิ่น ไม่มีรหัสสิ่งปฏิกูลและระบบบำบัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขลักษณะ จะเป็นสาเหตุให้เกิดการลักลอบทิ้งสิ่งปฏิกูลในพื้นที่ ทำให้มีการปนเปื้อนในแหล่งน้ำได้ และสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำ เช่น หอยและปลา เป็นต้น สามารถติดเชื้อพยาธิ และเมื่อคนในพื้นที่มีพฤติกรรม การกินอาหารสุกๆดิบๆ และบริโภคปลาที่มีพยาธิเข้าไป ก็สามารถก่อให้เกิดวงจรการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ ได้ทางระบาดวิทยาโดยฝ่ายโรคหนองพยาธิ กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรคติดต่อ พบว่าการติดเชื้อโรคหนองพยาธิจะเกิดขึ้นตอนปลายฤดูฝน (ประมาณเดือนกันยายน - พฤศจิกายน)